

Reducerea consumului produselor listate în partea A din Anexa
la Ordonanța nr.6/2021 privind reducerea impactului anumitor
produse din plastic asupra mediului

Analiza și evaluarea impactului asupra mediului și economiei
MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR
MINISTERUL ECONOMIEI, DIGITALIZĂRII, ANTREPRENORIATULUI ȘI
TURISMULUI

Acest document a fost realizat ca urmare a obligației care revine autorității publice centrale din domeniul mediului și autorității publice centrale din domeniul economiei, conform prevederilor articolului 4 alineatul (4) din Ordonanța nr.6/2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului și va fi revizuit periodic, odată cu apariția de noi informații privind măsurile care privesc produsele din partea A din Anexa la Ordonanța nr.6/2021.

Cuprins

Context.....	1
I Măsuri de reducere a consumului	1
II Controlul aplicării măsurilor.....	3
III Promovarea alternativelor	4
IV Concluzii	6

Context

În scopul prevenirii generării de deșeuri produse după consumul produselor din plastic de unică folosință de tipul:

- **pahare pentru băuturi, inclusiv capacele acestora;**
- **recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care:**
 - sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet;
 - sunt de regulă consumate din recipient;
 - sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară, precum gătitul, fierberea sau încălzirea, inclusiv recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fastfood sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produsele alimentare

și pentru a promova o economie circulară cu modele de afaceri, produse alternative reutilizabile sau care nu conțin plastic și materiale inovatoare și durabile, **autoritatea publică centrală din domeniul mediului și autoritatea publică centrală din domeniul economiei analizează și evaluează anual impactul asupra mediului și economiei al acestor produse, pe durata ciclului de viață al acestora, inclusiv atunci când devin deșeuri și eficiența implementării măsurilor prevăzute la alineatele (1) și (3)¹ ale articolului 4 din Ordonanța nr.6/2021 și propun măsuri nelegislative sau legislative, proporționale și nediscriminatorii, raportate la impactul acestor produse asupra mediului și economiei, inclusiv restricții de comercializare a acestor produse, prin derogare de la articolul 5 alineatul (2) din Legea nr.249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.**

I Măsurile de reducere a consumului

Pentru a reduce consumul de :

- pahare pentru băuturi, inclusiv capacele acestora;
- recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care:

a) sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet;

b) sunt de regulă consumate din recipient;

c) sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară, precum gătitul, fierberea sau încălzirea, inclusiv recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fast-food sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produsele alimentare,

se aplică măsurile prevăzute la articolul 4 din Ordonanța nr.6/2021.

¹ (1) Pentru a realiza o reducere cantitativă măsurabilă a consumului de produse din plastic de unică folosință enumerate în partea A din anexa la prezenta ordonanță, operatorii economici care introduc pe piața națională aceste produse sunt obligați: a) să reducă progresiv cantitățile introduse pe piață astfel: 5% pentru anul 2023, 10% pentru anul 2024, 15% pentru anul 2025 și 20% pentru anul 2026, raportat la anul 2022; b) să declare anual la Administrația Fondului pentru Mediu cantitățile introduse pe piață în anul precedent celui în care raportează; c) să raporteze anual măsurile adoptate pentru atingerea țintelor menționate la lit. a) către autoritatea publică centrală din domeniul mediului și autoritatea publică centrală din domeniul economiei, până la data de 1 februarie a anului următor celui în care s-a desfășurat activitatea.

(3) Operatorii economici care comercializează cu amănuntul produse din plastic de unică folosință enumerate în partea A din anexă, precum și operatorii economici care în scopul comercializării produselor proprii utilizează aceste produse sunt obligați: a) să ofere consumatorului posibilitatea de a alege la punctele de vânzare alternative reutilizabile, alternative adecvate și durabile sau care nu conțin plastic; b) să aplice un preț de vânzare pentru produsele din plastic de unică folosință furnizate; c) să evidențieze distinct pe documentele de vânzare prețul produselor din plastic de unică folosință furnizate și să afișeze valoarea la loc vizibil la punctul de vânzare, pentru informarea consumatorilor finali.

Astfel, odată cu intrarea în vigoare a Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr.185/2023 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului „Declarație privind anumite produse din plastic de unică folosință” și a instrucțiunilor de completare și depunere a acestuia², operatorii economici care introduc pe piață produse listate în partea A din Anexa la Ordonanța nr.6/2021³:

- declară la Administrația Fondului pentru Mediu cantitățile introduse pe piață;
- au obligația reducerii cantităților de produse introduse pe piață cu: 5% în 2023, 10% în 2024, 15% în 2025 și 20% în 2026, raportat la anul 2022;
- raportează anual măsurile adoptate pentru atingerea Țintelor mai sus menționate către autoritatea publică centrală din domeniul mediului și autoritatea publică centrală din domeniul economiei, până la data de 1 februarie a anului următor celui în care s-a desfășurat activitatea.⁴

De la data intrării în vigoare a Ordinului MMAP nr.185/2023 au fost declarate ca introduse pe piață⁵, în anul 2022, următoarele cantități :

- **2647,53 tone** de pahare pentru băuturi din plastic de unică folosință, inclusiv capacele acestora, **fabricate în întregime din plastic**, menționate în partea A punctul 1 din anexa la Directiva (UE) 2019/904;
- **6898,57 tone** de recipiente pentru alimente din plastic de unică folosință, **fabricate în întregime din plastic**, menționate în partea A punctul 2 din anexa la Directiva (UE) 2019/904;
- **786,83 tone** pahare pentru băuturi din plastic de unică folosință, inclusiv capacele acestora, **fabricate parțial din plastic**, menționate în partea A punctul 1 din anexa la Directiva (UE) 2019/904 și
- **1164,27 tone** de recipiente pentru alimente din plastic de unică folosință, **fabricate parțial din plastic**, menționate în partea A punctul 2 din anexa la Directiva (UE) 2019/904.

În conformitate cu prevederile articolului 13 alineatul (1) din Ordonanța nr.6/2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, *autoritatea publică centrală din domeniul mediului și autoritatea publică centrală din domeniul economiei au raportat în iunie 2024, către Agenția Europeană de Mediu, datele mai sus menționate și informațiile privind măsurile luate în sensul art. 4 alin. (1).*

Până în luna august 2024, un număr de 78 operatori economici au raportat către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului măsurile adoptate pentru reducerea cu 5% a cantităților introduse pe piață în 2023 comparativ cu 2022. Aceste măsuri au vizat:

- reducerea achiziției de pahare din plastic de unică folosință sau recipiente pentru alimente;
- renunțarea la achiziția de pahare din plastic de unică folosință sau recipiente pentru alimente;

² <http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Monitorul%20Oficial%20Partea%20I%20nr.%20128.pdf>

³ Pahare pentru băuturi, inclusiv capacele acestora.

Recipiente pentru alimente, cum ar fi cutiile cu sau fără capac, utilizate pentru a conține produse alimentare care:

a) sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet;

b) sunt de regulă consumate din recipient;

c) sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară, precum gătitul, fierberea sau încălzirea, inclusiv recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fast-food sau alte meniuri gata pentru consum imediat, cu excepția recipientelor pentru băuturi, a farfuriilor, a pachetelor și foliilor din material flexibil care conțin produse alimentare.

⁴ Operatorii economici regăsesc un model de conținut cadru de Raport atât pe pagina web a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (<https://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/Raportul%20anual%20al%20m%C4%83surilor%20de%20reducere%20consum%20Model%20Continut%20cadru.pdf>) cât și pe pagina web a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (<https://economie.gov.ro/structura-organizatorica/politici-industriale-si-competitivitate/>).

⁵ Datele provin din Declarațiile operatorilor economici, înregistrate la AFM, conform prevederilor Ordinului nr.185/2023, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/264825>.

- înlocuirea paharelor și recipientelor din plastic cu cele din carton;
- în cazul anumitor clienți din sectorul HoReCa, paharele din plastic au fost substituite cu pahare din sticlă;
- acceptarea propriului pahar de cafea al cumpărătorului pentru opțiunea de servicii “to go”;
- înlocuirea capacelor din plastic de unică folosință pentru pahare de băuturi calde cu capace din plastic biodegradabil (CPLA);
- renunțarea la utilizarea capacelor, pentru paharele din care se consumă la fața locului;
- informarea consumatorilor cu privire la posibilitatea înlocuirii produselor de unică folosință din plastic, inclusiv a caserolelor de plastic, cu ambalaje reutilizabile;
- realizarea unei cercetări de piață pentru explorarea opțiunilor de înlocuire a produselor de unică folosință din plastic cu produse din hârtie-carton/identificarea unor alternative ecologice;
- un preț mai mare pentru produsele servite în recipiente din plastic, cu scopul încurajării utilizării ambalajelor alternative;
- corelarea procedurilor de achiziție internă cu obligațiile legislative impuse de Ordonanța nr. 6/2021 și verificarea compoziției materialelor ambalajelor comandate, atât de la furnizorii interni, cât și externi, pentru a valida încadrarea sau neîncadrarea acestora în categoria „plastice de unică folosință”;
- reducerea importurilor de capace din plastic pentru pahare;
- negocieri comerciale cu clienții din sectorul HoReCa, având ca obiectiv acceptarea livrării de pahare din carton, dintr-o compoziție de aproximativ 92% carton și 7% plastic, fără capace din plastic.

Ordonanța nr.6/2021 prevede, de asemenea, ca cei care comercializează pahare și recipiente pentru alimente să asocieze acestora un cost⁶ și, în paralel, să afișeze la raft produse alternative la acestea⁷.

II Controlul aplicării măsurilor

- ✓ Nedecararea cantităților de pahare pentru băuturi (inclusiv capacele acestora) / recipientelor pentru alimente⁸ precum și neaplicarea măsurilor care să conducă la o reducere a acestora, atrage după sine sancționarea operatorilor economici. Amenda pornește de la 20.000 lei și poate ajunge la 40.000 lei.

În perioada iunie-august 2024 inspectorii Administrației Fondului pentru Mediu au desfășurat controale la 12 societăți care s-au încadrat în prevederile art. 4, alin. (1) din Ordonanța 6/2021. 4 din aceste societăți au fost sancționate cu amenzi în cuantum de 80.000 lei. Pentru celelalte societăți a fost aplicată sancțiunea avertismentului.

- ✓ În situația în care operatorii economici care comercializează cu amănuntul produse din plastic de unică folosință enumerate în partea A din anexă:
 - nu oferă consumatorului posibilitatea de a alege la punctele de vânzare alternative reutilizabile, alternative adecvate și durabile sau care nu conțin plastic ;

⁶ Să evidențieze distinct, pe documentele de vânzare, prețul.

⁷ Produsele alternative reprezintă toate produsele care nu îndeplinesc condițiile prevăzute articolul 3, punctul 2, din Ordonanța nr.6/2021 privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului.

⁸ în conformitate cu prevederile Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr.185/2023.

- nu aplică un preț de vânzare pentru produsele din plastic de unică folosință furnizate, nu evidențiază distinct pe documentele de vânzare prețul produselor din plastic de unică folosință furnizate și nu afișază valoarea la loc vizibil la punctul de vânzare, pentru informarea consumatorilor finali,

aceștia riscă o amendă cuprinsă între 20.000 lei și 40.000 lei.

- ✓ Absența pe ambalaj/ direct pe produsele menționate în partea D a Anexei Ordonanței nr.6/2021⁹ a unui marcaj care informează consumatorii cu privire la:
 - opțiunile adecvate de gestionare a deșeurilor pentru produs sau mijloacele de eliminare a deșeurilor care trebuie să fie evitate pentru produsul respectiv, în conformitate cu ierarhia deșeurilor menționată la art. 4 alin. (1) din Ordonanța de Urgență nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 17/2023;
 - prezența materialelor plastice în componența produsului și impactul negativ asupra mediului rezultat din aruncarea produsului sau din alte mijloace necorespunzătoare de eliminare a produsului,
 atrage după sine sancționarea operatorilor economici de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC).

Începând cu data intrării în vigoare a Ordonanței nr.6/2021, la nivelul structurilor teritoriale cu drept de control subordonate Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, au fost efectuate 15 controale privind verificarea respectării prevederilor Ordonanței nr.6/2021, ocazie cu care au fost constatate abateri pentru care au fost aplicate 9 sancțiuni contravenționale, în valoare de 129.000 de lei și, totodată, au fost dispuse 4 măsuri de retragere de la comercializare a anumitor tipuri de produse.

III Promovarea alternativelor

Pentru a inversa semnificativ tendința de creștere a consumului produselor din plastic de unică utilizare, listate în partea A din Anexa la Ordonanța nr.6/2021, trebuie abordate măsuri care să implice atât autoritățile cât și operatorii economici și publicul larg.

De la campanii de informare, sensibilizare și conștientizare a populației privind beneficiile consumului sustenabil și a gestionării corecte a produselor devenite deșeuri, la susținerea operatorilor industriali care inițiază activități de producție a produselor alternative reutilizabile, adecvate și durabile sau care nu conțin plastic¹⁰, acțiunile trebuie să asigure prevenirea și reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului, în special asupra mediului acvatic și asupra sănătății umane, precum și tranziția către o economie circulară cu modele de afaceri, produse și materiale inovatoare și durabile, contribuind astfel la funcționarea eficientă a pieței interne.

⁹ Absorbante, tampoane igienice și aplicatoare de tampoane.

Șervețele umede, și anume șervețele preumezite de îngrijire personală și de uz casnic.

Produse din tutun cu filtre și filtre comercializate pentru a fi utilizate în combinație cu produse din tutun.

Pahare pentru băuturi.

¹⁰ Alternativele trebuie produse fără a compromite igiena alimentară, siguranța alimentelor, bunele practici de igienă, bunele practici de fabricație, informarea consumatorilor sau cerințele de trasabilitate stabilite în Regulamentele (CE) nr.178/2002, (CE) nr. 853/2004 și (CE) nr. 1935/2004 ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și în alte acte legislative relevante în materie de siguranță alimentară, igienă și etichetare.

Pentru a contribui la schimbarea comportamentului cetățenilor Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Administrația Fondului pentru Mediu au lansat în luna decembrie 2021 campania națională **“Reciclăm în România”**¹¹.

Grupurile țintă vizate de campania Reciclăm în România au fost:

- tineri, cu vârsta 7-18 ani, școlari din mediul urban și rural;
- 18-30 ani, studii superioare, din mediul urban;
- 18-30 ani, studii medii și fără studii, din mediul rural;
- 30-60 ani, populație activă, din mediul urban și rural;
- pensionari, cu vârsta peste 60 ani, din mediul urban;
- pensionari, cu vârsta peste 60 ani, din mediul rural, care întâmpină dificultăți în a se informa de pe alte canale (în afara TV-ului);
- reprezentanți ai autorităților publice locale.

Astfel de campanii trebuie continuate și însoțite de măsuri administrative în așa fel încât, pe lângă derularea acțiunilor care vor contribui la prevenirea generării de deșeuri din plastic, de unică utilizare, să fie demarate și acțiuni de promovare/susținere a produselor alternative.

Pentru a diminua consumul de pahare pentru băuturi și recipiente pentru alimente, trebuie identificate materialele care pot fi acceptate ca materii prime sigure din punct de vedere alimentar, trebuie identificați producătorii de alternative / care pun pe piață alternative și trebuie lansate scheme de sprijin pentru activități de producție a materialelor alternative.

În 2022 autoritatea publică centrală din domeniul economiei a promovat **Ordonanța Guvernului nr.27 privind reglementarea unor măsuri financiare prin instituirea schemei de ajutor de minimis în vederea tranziției către economia circulară**¹².

În limita bugetului alocat schemei au fost încheiate 47 de contracte de finanțare. Proiectele au fost finalizate la sfârșitul anului 2024.

În categoriile de activități finanțate de la bugetul de stat în cadrul acestei scheme au fost și:

- introducerea/extinderea producției produselor care nu conțin plastic, alternative la produsele din plastic de unică folosință;
- introducerea/extinderea producției de ambalaje care nu conțin plastic;
- activități de cercetare/innovare, proiectare ecologică a produselor și serviciilor care promovează principiile economiei circulare.

Cele mai atractive domenii/activități finanțate au vizat:

- modernizarea/ dotarea instalațiilor de reciclare a deșeurilor din plastic, sticlă, hârtie, textile, lemn ș.a.;
- înființarea și/sau dotarea și modernizarea laboratoarelor de testare pentru materialele și produsele rezultate din activități de economie circulară.

¹¹ <https://reciclaminfo.ro/>

Durata campaniei: august 2022 - august 2023.

¹² <https://www.economie.gov.ro/schema-ajutor-de-minimis-pentru-economia-circulara>

În România, la nivelul anului 2023 își desfășurau activitatea **36 de operatori economici** autorizați din punct de vedere al protecției mediului să desfășoare activități de producere a paharelor pentru băuturi (inclusiv capace) și recipientelor pentru alimente, destinate consumului imediat, **din alte materiale decât plastic**. Dintre aceștia, 27 de operatori produc recipiente pentru alimente utilizate pentru a conține produse alimentare¹³ și 9 operatori produc pahare pentru băuturi, inclusiv capace.

Din datele puse la dispoziția Direcției Deșeuri și Situri Contaminate din cadrul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor de către autoritățile județene pentru protecția mediului a rezultat faptul că, producătorii de pahare/recipiente pentru alimente utilizează în principal ca materie primă materiale derivate din celuloză, respectiv cartonul și hârtia. Un operator realizează boluri pentru alimente utilizând fibra lemnoasă¹⁴.

IV Concluzii

Având în vedere natura produsului (pahare sau recipiente pentru alimente) și disponibilitatea înlocuirii cu produse alternative¹⁵ care să prezinte caracteristici ce demonstrează sustenabilitatea (biodegradabile, reutilizabile, din materiale cu potențial de reciclabilitate în mai multe cicluri etc.), autoritățile implicate în implementarea prevederilor privind consumul, cuprinse în Ordonanța nr.6/2021, vor propune măsuri legislative și nelegislative raportate la impactul acestor produse asupra mediului și economiei, inclusiv restricții de comercializare a acestor produse, prin derogare de la art. 5 alin. (2) din Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.

Măsurile trebuie să conducă la o reducere cantitativă măsurabilă a consumului de produse din plastic de unică folosință enumerate în partea A din anexa la Ordonanța nr.6/2021, până în 2026, în comparație cu 2022.

¹³ care:

a) sunt destinate consumului imediat, fie pe loc, fie la pachet ;

b) sunt de regulă consumate din recipient ;

c) sunt gata de consum fără a necesita o pregătire suplimentară, precum gătitul, fierberea sau încălzirea, **inclusiv** recipiente pentru alimente utilizate pentru meniuri de tip fast-food sau alte meniuri gata pentru consum imediat.

¹⁴ <https://www.bfgpackaging.com/ro/>

¹⁵ În documentul "Evaluarea măsurilor de reducere a deșeurilor marine din materialele plastice de unică folosință, raport" https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/Study_sups.pdf , parte a contractului de studiu al Comisiei Europene „Plastice: reutilizare, reciclare și deșeuri marine”/2018, a cărui rezultate au fost utilizate pentru a sprijini evaluarea impactului realizată de Comisie pentru propunerea de „Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind reducerea impactului anumitor produse din plastic asupra mediului”, se precizează: **“Pentru pahare pentru băuturi, nicio alternativă complet fără plastic nu este disponibilă la scară comercială. ...Deoarece nu este clar, totuși, care ar fi alternativa pentru cani care conțin băuturi calde, trecerea de la plastic de unică utilizare la alternative compostabile se presupune a fi o trecere de la un plastic de unică utilizare la altul. Este posibil ca acest lucru să se schimbe ca rezultat al inovației și al îmbunătățirii cunoștințelor noastre despre soarta acestor materiale.”**